

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

De eodem S. Malachia, Sermo S. Bernardi Abbatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

Eadem viuacitas vultus, serenitas eadem, qualis apparere solet in dormiente. Diceret mortem nil horum tulisse, magis auxisse plurimum. Non est mutatus, sed ipse mutauit omnes. Mirum in modum luctus & gemitus omnium subito conquiescit: mutatur in gaudium moeror, plandum cantus excludit. Effertur, feruntur in caelum voces, infertur oratorio Abbatum humeris. Vicit fides: triumphat affectus: res in suum deuenit statum: cuncta geruntur ex ordine: cuncta ex ratione procedunt.

Et reuera quid rationis habet immoderatus plangere Malachiam, quasi non sit ^{Cap. 49.} preciosa mors eius, quasi non sit magis somnus, quam mors: quasi non sit mortis portus, & porta vitae? Malachias amicus noster dormit, & ego luceam? Luctus iste vsu se, non ratione, tuetur. Si Dominus dedit dilecto suo somnum, & tale somnum, ^{Psal. 126.} in quo hereditas Domini, filij merces, fructus ventris: quid horum viderit fletum indicere? Egone fleam illum, qui fletum euasit? Ille tripudiat, ille triumphat: ille introducus est in gaudium Domini sui, & ego cum plangam? Cupio mihi haec, non illi inuideo. Interim parantur exequiae: offertur pro eo sacrificium: consummantur ^{En offertur pro eo sacrificium.} ex more omnia cum summa deuotione. Stabat eminens puer, cui emortuum pendebat à latere brachium, magis illi impedimento, quam vsui. Quo comperto, innui, vt accederet. Et apprehensam aridam manum, applicui ad manum Episcopi: & viuificauit eam. Nempè viuibat in mortuo gratia sanitatum: & manus eius fuit mortuae ^{Miraculum defuncti. 4. Reg. 13.} manui, quod mortuo homini Eliseus. Puer ille de longè venerat, & manum, quam pendentem attulerat, sanam in patriam reportauit. Iam omnibus ritè peractis, in ipso oratorio sanctae Dei genitricis Mariae, in quo sibi benè complacuit, Malachias traditur sepulture, anno ab incarnatione Domini millesimo, centesimo, quadagesimo octauo, quarto Nonas Nouembris. Tuum est, Iesu bone, depositum, quod nobis creditum est: tuus thesaurus, qui recòditur penès nos. Seruamus illum resignandum in tempore, quo repositum censueris, tantum vt absque contubernalibus suis non egrediatur: sed quem habuimus hospitem, habeamus ducem, tecum & cum ipso pariter regnaturi in secula seculorum, Amen.

DE EODEM S. MALACHIA, SERMO B. BERNARDI ABBATIS.

Liquet, dilectissimi, quòd dum corpore retinemur, peregrinamur à ^{2. Cor. 5.} Domino: ac per hoc luctum magis, quam gaudium, miserandum nobis indicit exilium, & consciètia delictorum. Quia tamen Apostolico ore gaudere cum gaudentibus admonemur, in omnem ^{Rom. 12.} nos fuscitari lætitiã, tempus & causa requirit. Nam si verè, quod ^{Psal. 67.} Propheta sensit, exultent iusti in còspectu Dei: exultat sine dubio Malachias, qui in diebus suis placuit Deo, & inuentus est iustus. In sanctitate & iustitia coram ipso ministravit: placuit ministerium, placuit & minister. Quid nì placuerit? Posuit sine sumptu Euangelium, repleuit Euangelio patriam, suorum maximè feralem edomuit barbariem Hybernorum, leui iugo Christi in gladio spiritus exteras subdidit nationes, vsque ad extrema terræ restituens hereditatè suam illi. O ministerium fructuosum, o ministerium fidelem. Nunquid non per ipsum filio est paterna adimpleta promissio? Nunquid non hunc ollum intuebatur pater, cum ad filium loqueretur, Dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam termini ^{Psal. 12.} nos terræ? Quàm libens Saluator recipiebat, quod emerat, & emerat precio sanguinis sui, ignominia Crucis, horrore passionis? Quàm libens de manibus Malachiae, pro eò quòd gratis ministraret? Ergò in ministro quidem gratum erat munus gratuitum, in ministerio autem placita conuersio peccatorum. Grata, inquam, & placita in ministro simplicitas oculi, in ministerio autem salus populi.

Quamquam etsi ministerij quidè minor efficièntia sequeretur, nihilominus tamen ad Malachiam & ad opera eius ille meritò respexisset, cui amica puritas, cui familiaris simplicitas: cuius iustitiæ est de intentione pensare opus, & de oculi qualitate totius ^{Deus opera de intentione pensat.} æstimare corporis statum. Nunc verò magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates & studia Malachiae, magna & multa & bona valdè, etsi pro bona castè intentionis origine meliora. Quod opus pietatis praterijt Malachia? Pauper sibi, sed diues pauperibus erat. Pater orphanorù, maritus viduarum, patronus extitit oppressorum. Hilaris dator petitor rarus, acceptor verecundus. Pacis reformandè inter discordantes fuit

MARIUS
 VIII
 5

fuit illi cura maxima, & efficacia multa. Quis æquè pius ad compatiendum, ad subueniendum promptus, ad corripiendum liber? Nam & zelans erat, nec deerat scientia, zeli ipsius moderatrix. Et quidem infirmus infirmis, sed nihilominus potentibus potens, superbis resistebat, tyrannos verberabat, Regum magister ac principum. Ipse est, qui Regi orando visum & malignati tulit, & humiliato restituit. Ipse est, qui pacis, quam fecerat, violatores spiritui erroris traditos, frustratus est in malo, quod facere cogitabant: ac denuò coëgit ad pacem, confusos quidem & stupefactos in eo, quod sibi contigerat. Ipse enim est, cui a duersus alios pacti æquè præuaricatores riuus officiosissimè adfuit, miro modo obiectu sui euacuans molimina impiorum. Imbres non erant, non illuies aquarum, non concursus nubium, non liquefactio niuium, cum subito factus est in fluuium magnum, qui riuulus erat, & riuus ibat, & intumescibat inundans, & negans omninò transitum volentibus malignari.

Quanta audiuimus & cognouimus ea de zelo viri, & vltione inimicorum, cum tamen esset suavis & mitis, & multæ misericordiæ omnibus necessitatem patientibus.

Qui quasi vnus omnium parens, viuebat omnibus: quasi gallina pullos suos, sic fouebat omnes, & in velamento alarum suarum protegebat. Non sexus, non ætas, & non conditio discernebatur, aut persona: deerat nemini, expanso omnibus gremio pietatis. De quacunque tribulatione clamaretur ad eum, propriam reputabat, nisi quòd in sua patiens, in aliena compatiens erat, plerunquè & impariens. Nonnunquam si quidem repletus zelo, pro alijs in alios mouebatur, vt eripiens inopes, & reprimens fortes, consuleret proinde omnibus in salutem. Itaque irascebatur, sed nè irascente peccaret, iuxta illud de Psalmo: Irascimini, & nolite peccare: non ira illi, sed ipse animo dominabatur. Erat suum et potis. Sanè victor sui, ira superari non poterat. Ira eius, in manu eius. Vocata veniebat, exiens, non erumpens: nuru, non impetu, ferebatur. Non vrebatur illa, sed vtebatur. Magna illi tam in hoc, quam in cunctis vtriusque hominis sui motibus regendis vel cohibendis, censura diligètia, & circumspectio multa. Non ita omnibus intendebat, vt se solum exponeret, solum curæ exciperet generali. Erat & sui sollicitus. Seipsum custodiebat. Ità deniquè torus suus, & totus omnium erat, vt nec charitas à custodia sui, nec proprietatis ab vtilitate cõmuni eum impedire vel retardare in aliquo videretur. Si videres hominem medijs immersum turbis, & implicitum curis, diceres patriæ natum, non sibi. Si videres hominè solum, & secum habitantem, putares soli viuere Deo & sibi.

Sine turbatione versabatur in turbis: sine ocio tempus, quod ocio dederat, transigebat. Quomodò ociosus, quando exercebatur in iustificationibus Domini? Nam etsi habebat tempus liberum à necessitatibus plebium, non tamen à sanctis meditationibus feriatum, non orandi studio, non ipso ocio contemplandi. Sermo illi in tempore ocij aut ferius, aut nullus. Adspectus eius aut officiosus, aut demissus, & cohibitus intra se. Nempe (quod non mediocri laudi inter sapientes ducitur) oculus eius in capite eius, nusquam auolans, nisi cum virtuti paruisset. Ritus aut indicans charitatis, aut prouocans: rarus tamen & ipse. Equidem interdum eductus, excussus nunquam: qui ita nunciaret cordis lætitiã, vt ori gratiam non minueret, sed auerteret. Tam modestus, vt leuitatis non posset esse suspectus: tantillus tamen, vt hilarem vultum ab omni tristitiæ nequò vel nubilo vindicare sufficeret. O munus perfectum, o holocaustum pingue, o obsequium gratum mente & manu. Quam bonus odor Deo in orationibus ociosi, quam bonus hominibus in sudoribus occupati.

Pro huiusmodi ergò dilectus à Deo & hominibus, non immeritò hodiè Malachias in consortium Angelorum recipitur, re adeptus, quod nomine dicebatur. Et quidem antè Angelus erat non minùs puritate, quam nomine: sed nũc felicius gloriosi in eo interpretatio nominis adimpletur, quando pari cum Angelis gloria & felicitate lætatur. Congratulemur itaque fratres, congratulemur, vt dignum est, patri nostro: quia & pium est, defunctum plangere Malachiam: & pium magis, Malachiæ congaudere viuenti. Nunquid non viuit? Et beatè. Nimirum visus est oculis insipientium mori: ille autem est in pace. Deniquè iam conciuus sanctorum & domesticus Dei, psallit pariter & agit gratias, dicens: Transiuimus per ignem & aquam, & induxisti nos in refrigerium. Transiuit planè viriliter, & feliciter pertransiuit. Verus Hebraus pascha celebravit in spiritu, & nobis transiens loquebatur: Desiderio desideravi hoc pascha mādurare apud vos. Transiuit per ignem & aquam, quem nec tristitia frāgere, nec

Sciētia, zeli moderatrix.

Riuulus excreuit subito in fluuium.

Gallinæ euangelicæ comparatur Malachias Episcopus.

Psal. 4.

Ira vt visus sit S. Malachias.

Et sibi, & alijs intectus est torus.

Magna perfectio.

Eccl. 2.

Ritus eius.

Sap. 3.

Psal. 65.

Sancti immedietè post mortè in consortiū Angelorum recipiuntur.

nec detinere mollia poterunt. Lætetur, quòd Angelus noster ascendit ad ciues suos, pro filijs captiuitatis legatione fungens, corda nobis concilians beatorum, vota illis intimans miserorum. Lætetur, inquam, & exultemus, quia celestis illa curia ex nobis habet, cui sit cura nostrà, qui suis nos protegat meritis, quos informauit exemplis, miraculis confirmauit.

Vide quid
sacri in ca-
elis præsent
nobis.

Sanctus pontifex, qui in spiritu humilitatis hostias pacificas cælis frequenter inue-
xerat, hodiè per semetipsum introiuit ad altare Dei, ipse hostia & sacerdos. Migrante
sacerdote, sacrificij ritus in melius mutatus est, fons lachrymarum siccatus est, holo-
caustum omne conditum in lætitia & exultatione. Benedictus Dominus Deus Mala-
chiæ, qui tanti pontificis ministerio visitauit plebem suam, & nunc assumpto eo in
sanctam ciuitatem, tantæ recordatione suauitatis nostram non desinit consolari ca-
ptiuitatem. Exultet in Domino spiritus Malachiæ, quòd leuatus pondere corporeæ
molis, nulla iam sæculenta vel terrena materia prægrauatur, quò minus tota alacri-
tate ac viuacitate corpoream omnem & incorpoream transiens creaturam, pergat
totus in Deum, & adhærens illi, vnus sit cum eo spiritu in æternum.

1. Cor. 6.

Domum istam decet sanctitudo, in qua tantæ frequentatur memoria sanctitatis.
Sanctæ Malachiæ, serua eam in sanctitate & iustitia, misertus nostrì, qui inter tot &
tantas miseras memoriam abundantie suauitatis tuæ eructamus. Magna est super
te diuina dispensatio pietatis, qui te paruum fecit in oculis tuis, magnum in suis, qui
magna fecit per te, saluans patriam tuam: magna fecit tibi, introducens te in gloriam
suam. Festiuitas tua, quæ meritò tuis virtutibus votiua impenditur, tuis nobis efficia-
tur meritis & precibus salutaris. Gloria sanctitatis tuæ, quæ à nobis frequentatur, con-
tinuatur ab Angelis, sic erit nobis dignè incunda, si fuerit & fructuosa. Linceat nobis
aliquas, te migrante, retinere reliquias de fructibus spiritus, quibus onustus ascendis,
qui in tuo hodiè tam delicioso conuiuio congregamur.

Obserua, vt
virtutis in-
uocet S. Ma-
lachiæ.

S. Malachiæ
festiuitas.

Esto nobis, quæsumus, Malachia sancte, alter Moyses, vel alter Elias, impartiens &
tu de spiritu tuo nobis: ipsorum siquidem in spiritu & virtute venisti. Vita tua, lex
vitæ & disciplina: mors tua, mortis portus, & porra vitæ: memoria tua, dulcedo sua-
uitatis & gratiæ: præsentia tua, corona gloriæ in manu Domini Dei tui. O oliua fru-
ctifera in domo Dei, o oleum lætitiæ vngens & lucens, fouens beneficijs, coruscans
miraculis: fac nos eius, qua frueris, lucis suauitatisque participes. O odoriferum li-
lium, in æternum ante Dominum germinans & florens, & spargens ubique viuificum
suauitatis odorem: cuius apud nos memoria in benedictione est, apud superos præ-
sentia in honore: da canentibus te tantæ plenitudinis participio non fraudari. O lu-
minare magnum, & lux in tenebris lucens, signorum radijs & meritum illuminans
carcerem, lætificans ciuitatem: fuga de cordibus nostris, virtutum splendoribus te-
nebras vitiorum. O stella matutina, eo cæteris clarior, quo Deo vicinior, similior soli,
dignare præire nobis, vt & nos in lumine ambulemus, quasi filij lucis, & non filij te-
nebrarum. O aurora diescens super terram, sed superiores cæli plagas lux meridiana
perlustrans: recipe nos in consortio luminis, quo illuminatus & latè foris lucet, & in-
tùs suauiter ardet: Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum patre & spiritu
sancto viuut & regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Num. 11.
4. Reg. 2.
S. Malachiæ
encomion.

VITA SANCTI LEONARDI CONFES- SORIS, PER E. LAUR. SVRIVM EX MS.

codicibus præsiis descripta.

BATUS Leonardus sub Athanasio Imperatore in Gal-
lijs natus est. Parentes claros habuit, & magnæ apud Clo-
doveum Regem dignitatis & authoritatis. Clodoveus is
primò paganus fuit, sed ad beati Remigij Episcopi prædi-
cationem, Christiana religione initiatus est: & vt grates
affirmant testes, Leonardum puerum è sacro baptismatis
fonte suscepit, quòd parentes eius in primis charos habe-
ret. Postquam autè Leonardus puer adolescentiæ robur
adeptus est, noluit Regi terreno militare, vt fecerant ma-
iores eius: sed spiritu diuino promptus, ad beatissimum
Remigium Episcopum imitandum se contulit. Cuius salu-
tares

Nouëbris 6.
Cap. 1.
Clodonens
Rex credit
in Christu.

L.tares